

Վարագայի Հովանոսիս հաճութեամբ տնօրէն տէֆա, եանի բազար իրենցի, սալը, բէնձէմպիհ՝ վէ ճիւ- մա իրենցի կիւնէրի չորամագաւ տըր :

Վարագա սէնէաէ 200 նիւսիս վէրիւնայ, գըլ- մէթի տախի պիւր սէնէ իշին 200, վէ ալթը այ ի- շին 100 զուրուշտուր :

Եւիւզ զուրուշտու պիւր տէֆաւայ վիւրէյէն քէ- սանտան եալնըզ 50 զուրուշտախի շալնարագ, իւ- շալնըզ 50 նիւսիս զազնթա վէրիւնէք տըր :

Վարագա թանէ իւր 50 շէր վարայա սալթը- ձագ տըր :

Խաննիթըն «սալթըր իւր տէֆա իշին 3, իւրենցի

տէֆա իշին 2, վէ իւշիւնձիւ վէ զիյատէ տէֆա- լար իշին 1 զուրուշտուր :

Մէքթուպ վէ սալթըր, Վարագըր խաննտա, իւրթ գալթաւ 8 նիւսիս զազն զազն, Փանտեան Վարագաւ խաննէ կէստէրիւնէք տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻԷ

Նիւ Եօրքտան կէլէն հաւատիսալթա կէօրէ, Պէտէրէլէր Վ իւրիւնկըն շէհրինի ալթըշար, վէ Գօնֆէտէրէլէր Ռիւննտ վէ Ռէթըրսպուրկ պէտէրէրինի պօշալթմագ, վէ թէնէս իւր Վէնթուրի թարաֆլարնա շէ- քիւմէր թէտարիքալթընտա պուլունմագտէ իմիւրէր :

Պուլնարտան զիւնտէ միւհիմը հաւատիս շու տուր քի, Պէտէրէլէրին Վէնկըլթըն շէնէրալը իւր Հիւկ նամ հաքիմ, բիսի ճիւմհուր օլան 1 ինքօն շէնապլէրի թարա- ֆընտան, Ռիւննտէ կիւմիւրէր, վէ սուլճ իւզէրինէ եէնիտէն միւզաքէրալթ իտէճէքլէր իմիւր :

— Ինկիլթէրա գրալիշասը հազըթէլէրինի մախտուր բրէնալթիւր շէնապլէրինի, շարք ճանիպինէ պիւր սէյյահալթ իմիւր իւզըն, մարտ իպլիտալէրինի 1 օնտրատան շըքտը- ղը, վէ իպլիտա Սալթա տատալնա օղը- յըպ, պատէհու Խսքէնտէրիյէ կիտէճէ- կի, վէ Սըսըր իւր Համը կէզտիքտէն սօն- րա, տէր Սէտտէթտէն կէշէրէք պիւր գաշ մաշ զարֆընտա երինէ 1 օնտրայա ալիմէթ իտէճէ- յի, 1 շէլթըն Էթրօլտա օգուլմուշտուր :

— Պրանսանըն Սօնիթէօր նամ բէսի զազնթաւթնա օգուլմուշտու կէօրէ, Պը- րանսատա քէպիւն, վէ սէնէվի պին պէշէիւզ ֆրանգտան զիյատէ քիւրա կէթիւրէն էվին քիւրասընտան եիւզտէ սօգուլթու, վէ պին ֆը- րանգտան զիյատէ կէթիւրէնէրինտէն եիւզտէ եէտիսի, վէ քիւրասը պէշէիւզ ֆրանգտան զիյատէ օլանըքինտէն եիւզտէ պէշի, վէ ի- քի եիւզ էլի ֆրանգտան զիյատէ կէթի- րէնտէն եիւզտէ իւշիւր բէսիմ ալթըպ, պուլ- լարտան աշաղը քիւրա կէթիւրէնէրին, թէ- քէալիւֆի բէսիյէտէն ազատէ գալաճալթա- լընա գարաք վէրիւմիւրիւր :

— Պրանսա իմիւրալթօրու հազըթէլէրի թէլէրիքէրտէլէրի օլան 1 ալի տիւ Սէլաք նամ քիլթալթըն, բուլնիւմալթ գուհուր օլմուշտ պուլունալթ պիւրինձի քիլթիւնին Ռուս լիտա- նընա թէքճէմէսի, Էթըրսպուրկ շէհրի տա- րիւլֆիւնուլու միւտէրիսլէրինտէն պիւր զալթա

իհալէ Գըլթընպ, վէ գարշըլթ օլարագ տա- լի, Ռուսիա իմիւրալթօրու հազըթէլէրի թա- րաֆընտան 24 պին ֆրանգ միւքնալթալթ ի- թա գըլթնաճաղը վատ պուլիւրուլմուշտուր :

— Սէմիլթէթէյնտէ թիւթիւն ալթ ճու- իթաթը եէտի վահիտ հիւքմիւնէ կիւրէրէք, պուլնտան պէթըլէ գաշգա տատալթըն օլ թիւ- ճարէթտէն շէքիւմէլէրի լաղըմ կէլէճէկիւնին ր սմէն իլան ու իլիթար օլունմասը իւզէրինէ, մէքիւր իմիւրալթէ մէշղուլ պուլունալթար թարաֆընտան, օլ պապտէ պիւր սէնէ միւհ- լէթ Վէքիլմէնի զըմբնտա, հիւքիւմէթէ ար- զուհալթըր թագտիմ գըլթնալթը, Պիւքրէշա- ղէթալթըր հաւատիսալթընտան տըր :

— Գանատա ալթասընտա նէշը օլունան պէր զալթէթտէն վէքտիլի հաւատիսէ կէօրէ, ճէթիւրէյի մէքիւրէնին թիւթիւթ օլարիյէսի սէքէնէսիտէն Սէք Վէն նամ ալիմ, շէ- քիւր սիւզմէր, իշին գուլթնալթագտէ օլան քէմիւր քէօմիւրիւնիւ, սօնրատան երինէ Տէյ- յէթի ապիյէսիտէ կէթիւրմէք վէ գուլթնա- մագ հիւքէրինի պուլմուշտ օլտուլունտան, իմիւրալթըն սէնէվի իւշ եիւզ պին ֆրանգա Սիւքիլթէ ֆալթիլթալթընա սալթմիւր, վէ մալթիլթալթըն պիւրիսի տալի, մէքիւր հիւ- նէրին իմիւրալթըն, Նիւ—Եօրք շէհրինտէ եալնըլ լէնտիսի գուլթնալթ իւզըն, 400 պին ֆրանգա սալթըն ալթը տըր :

— Տէվէթէր թարաֆլարնտան պիւրէր մէմուրլար կիտէրէք, թէլէրալթար իշին ու- մուլթ պիւր թարիֆա թէլթիւպ օլունմասընի- յէթիյէ, Փարիստէ թէլթիւմիւր իտէճէք օլան Գօնֆէքան, ալթալթանկա մարտ իպլիտա- սընտա, Պրանսա Խարիճիյէ վէքիլի Ս. Տըրէն տը 1 իւլիս շէնապլէրի թալթը լիա- մէթիւտէ օլարագ, թէլթէմիւր իմիւր տըր :

— Սէքտիլթ իմիւրալթօրու թարաֆընտան րուհպան կիւրուհիւն էմիլթիւն միլթէթ սանտըլթնա զալթ օլունմասընա տալի նէշը օլունան էմի ու թէնպիհ իւշէրինէ, րուհպան- լար թարաֆընտան պիւր իլիթիլալ զուհուր իմիւր իտէտէ, օլ հարէթէթէ միւթէճասիւր օլալթարն սէրկէրտէլէրի, հիւքիւմէթիւն էլինէ կէշմիւր տըր :

— Պու տէֆա մարտ 11 թարիս իւր

Փարիստէն ալթնան պիւր թէլէրալթնամէյէ շաղարէն, Պրանսանըն Գալանիյն մէքիւրի րէյիսի Ս. տիւք տը Սօնի շէնապլէրի վէ- ֆալթ իմիւր տըր :

— 1 շէլթմանըն մաղուլթիյէթիւտէն սօն- րա, Պրանսալթ իլթիւմ իմիւր օլան լէհ- լի պիւրալթէկէնէն մուլթէնէթ իմիւր նիւ- թիյէ, պաղը միւթէպէր վէ ալիմ զալթար պիւր արայա կէլէրէք, իանէ թօլլալթալթ իւզըն պիւր գօմիլթէ թէշէլի իլթմիւր իտիլէր :

Պրանսա Էհալթիստէն նիւշէր, մէքիւր գօմիլթէյէ, քէնտի իանէլէրիյէ պէրապէր պիւրէրտէ մէքթուպ կէստէրմէքտէ օլունպ, վէ մէքիւր մէքթուպլարտան պաղը տիւ- գալթէ շալանլարը, զաղէթալարտա կէօրիւ- մէքտէ օլտուլունտան, Պրանսա իմիւրալթօ- րու ասալթիւր իտասալթըն շէքէրալթնտան պի- րիսի թարաֆընտան կէստէրիլթիւ օլան տիւ- գալթէ շալան պիւր մէքթուպուլթնալթիւ պէ- յան իտէրիլ :

« Սօնիթէօ, « Վէհատըր վէ բէրիշան 1 շէլթիւր իշին, իշթէ պէն տալի պիւր ուֆագ իմտատ կէս- տէրտիմ, լաքին պէնիմ իանէմ Էօյլէ շու- եա պու գատար ֆրանգ օլմալթալթ, իլթա քէն- տի գըլթըն տըր. վէ պուլնտան իտէ արգու- վէ նիյէթիմ, պիւր կէշն անըն իւր, պիլթիմ վէ քէնտիլթիւն տիւլթէլէրինի տէրիլթիւնի տէլթ տէլթ իմիւր միւլթէթիւ օլալթիւն- լէրինտէն իպարիլթ տըր :

« 1 շէլթի վալթանբէրիլթի իւր գալթմէթթ- մագտա օլան էլլէրինիլթ թուլթալթալթալթա- քէշ պուլունան : »

— Ըթինա զաղէթալարնտա օգուլմու- ղունա կէօրէ, Երուան տէվէթիւնին պու սէ- նէրի կիւմիւր հասըլթըր, սէնէյի սալթ- գալարա նիսպէթէ, իքի եիւզ տօգսան եէ- տի պին տրալսի թէրագըր պուլմուշտուր :

— Պու հալթիւմ Փարիստէն ալթնան պիւր թէլէրալթա նաղարէն, Փարիս պանգասը լաղընթիւնու եիւզտէ իւշ պուլունալթ ին- տիլթիւ տըր :

— 1 շէլթման պիւրալթէկէնէնտան Պը- րանսալթ իլթիւմ իտէլէրին սալթըր, շի- տիյէ գատար 2 պինտէն միւթէճալթուլթ օ- լունպ, պուլնարա մէտարը թէպիլթ օլմագ իւ-

չին, Վարանսա տեղեկի թարափնտան կէջէն սէնէ պէշ երեզ պին ֆրանգ մըգտարի պիր իյանէ թախսիս օլունմուշ իտի, վէ պու սէնէ իպթիտասընտան իսէ, իյանէյի մէզ-քիւրէնին պիր միւրօն ֆրանգա պալիզ գը-լընտըզ, Վարանսըզ զազէթալարընտա օ-գունմուշտուր :

— Ինկիլիզ զազէթալարընտա օգունտու-ղունա նազարէն, Ինկիլիզ գրալիչասը Վիգ-թօրիա հազընթէրի, փետրվար 29 տա պիր միտիլիյէ պինէրէք, Վէնսօր նամ սերայըն միւրէյէ վէ միւրէյէն օրմանընտա քէշթ ու կիւզար իթմէքտէ իքէն, պէրապէրիլիտէ օլան սէյիսի, պիր չիւրիւք կիւրկէն ալաճը-նըն եղզըլաճաղընը ֆարգ իյլէտիկինտէն, մէզքիւրմիտիլիյէ շէտիտսուրէթտէ պիր գըր-պաճ վոլումսը իյէ պէրապէր, գօշուպ միւ-շարիլէյա հազընթէրիին թէշթէքտէն գուր-թարմը տըր :

— Վարիստէ արապաճը էսնաֆընընքէն-տու սանաթլարընա տայիր խասսէթէն պիր զազէթա իհտապընա թէշէպպիւս իթմիշ ի-տուկի, պունտան ապտէմ զազէթալարտա օգունմուշ իքէն, պու քէրէ ալընան խապէր-լէրէ կէօրէ, ֆիլվազը մէզքիւր էսնաֆ մու-հարրիլէրի վէ խատէմէյի սայիրէսի քէնտի իչէրինտէն օլմագ, վէ պիր սէնէլիկի օն ֆը-րանգա սաթըլմագ իւզըն, մէզքիւր զազէ-թանըն թապ ու նէշըինէ պաշլամըշ, վէ հաթթա հալէրինէ ուլղուն պիրտէ թապ-խանէ քէյտա իթմիշէր տիր :

— Բօմատան Վարանսանըն կազէթ տիւ-Միտի նամ զազէթա սընա եաղըլան պիր միւ-թուպտա, Վարիա հազընթէրի հազընտա շու-թիլիտէքի միւճիգէ օգունմագտէ տիր :

Իքէնս՝ Վարապէնուն տօթլարընտան գօնթ Վրդալիյէ Պրանիգգա նամ զաթըն հէմիլի-սի օլան բրէնսէս Սօֆի Օտէսգալքի, խալի միւտտէթտէն պէրու, պիր աճայիպ վէ աղըր խասթաղըլա միւպթէլա պունմագտէ, շէօյ-լէ քի, մատէնիյաթա տայիր հէր պիր շէյ-տէն իքրաճ իթմէքտէ օլուպ, տէյիլ եազըն-տան, հաթթա ուզագտան տախի ալթուն վէ կիւմիւշ վէ սայիր մատէն սէսի ալթըգտա, սի-նիր իլէթինէ ուղըլապագ եէրլէրէ չարբը-մագտէ, վէ օլիւմ թէշթէրիինէ տիւշմէք-տէ իքէն, հէքիմէրտէն իւմիտի գաթ իլէ, Բա-բա հազընթէրիին տուվասընա միւրաճաթ իթմիշէր, վէ Բաբա հազընթէրի տուպա պաշլար պաշլամիւ, միւմայիլէյա բրէնսէս սաղալմայա, վէ պիր եէնի Վաքարոս միսալի դըյամ իթմէյէ, վէ քիլիսէրէ կիտիպ, Հադգ թէշէլա հազընթէրիին տուալար, վէ Վաթիգան սերայընա տախի կիտէրէք, Բաբա հազընթէրիին իլհարը թէշէքքիւրլէր իթ-միշ տիր :

Իքէնսէս Օտէսգալքիին իթիգատընճա, քէնտիսի ուլղուտա կիպի պիր հալտէ իքէն,

Բաբա հազընթէրի ռույասընա կէլմիշ, վէ, «Գալէ» տէյի եմր իթմիշ, վէ պու արատա ույանտըգտա, քէամիլէն շիֆաքէզիլ օլմուշ իտուկին կէօրմիւշ իմիշ :

Սինիր իլէթլէրի ալէսսէվիյէ մանէվի տու-րէթտէ, վէ խէյալաթ ու իթիգատ սէպէպին-տէն զուհուրա կէլտիլլէրինտէն, եինէ մա-նէվի թէէսսիլ, խէյալաթ, վէ իթիգատ իլէ տէֆ օլունմալարը թապիաթըն իգթիզասըն-տան տըր, վէ Բաբա հազընթէրիին շու միւ-ճիգէլէրի տէ իհթիմալտէն տիր. նասըլ քի չօգ եէրլէրտէ եօյլէ հիքմէթլէր կէօրիւմէքտէ, վէ իլմի թըպճա տախի գապուլ օլունմագտա տըր :

— Պապիէրա բայիթաթիլ օլան Սունիս շէհրինտէ պունունան զազէթալարըն սահալ-լէրի վէ մուհարրիլէրի, կէջէն այըն իպ-թիտալարընտա, պիր մէճիսէ թէշէմիւլ ի-տէրէք, պունտան պէօյլէ պիրպիրլէրին հուզուգու զաթիլլէրի հըֆլ ու վիգայէ-սինէ չալըլալարընա, վէ հիւսնի իթիլիւճ իւզըն պունունալարընա գարար վէրմիշէր տիր :

Պիզէ պու պօշ պիր գարար տըր, չիւն քի, հիւ պիր վագըթտա, տէյիլ մուհարրի-լէր, հաթթա, անա պապա, վէ իքի գա-լընտաշլար պիլէ, պու ալէմտէ, տայիմա վէ հէր խուսուստա պիր ռէյտէ օլաճալար. ռէյտէ մուխալիֆէթ զուհուր իթտիքէ, միւ-ճատէլէ, վէ միւճատէլէտէն սօնրատա միւնա-զաա զուհուր իթէճէկի թապիլի տիր. տիւմէք տիր քի, զազէթալարճա իթթիֆագ վէ իմ-թիլաճ, խէյալաթ նէվինտէն պիր շէյ տիր. ֆէգաթ, ռէյ վէ էֆքէրա միւճատէլէսին-տէ, շախսա վէ նամուսա թօգունմագտա պաշլա պիր մէսէլէ տիր քի, օնուն իչինտէ, հիւքիւմէթին նիլաճընա տիգգաթ օլունմագ լաղըմ կէլիր :

— Վարիսին թիւյեղըն սերայընտա, հիւքմարանը ճիհանըն թասվիլլէրի պու-լունան տիվանխանէտէ, թասվիլի Հաճա-նէնին պունունասըն տախի, Վարանսա իմ-բէրաթօրու հազընթէրի արզու վէ նիյէթ իլլէտիլլէրինտէն, խասսէթէն Խաթանպօյա, Ս. Կիլիլէ նամ մէշուր ռէսսամը կէօն-տէրմիշ օլուգլարը, Կէլանտ Հէրալտա օ-գունմուշ տուր :

— Մէմալիքի սայիրէտէ օլուղու միսիլ-լու, չօպանլարըն քէօրէքլէրի միւսթէնա թուլթուղու հալտէ, սայիր քէօրէք սա-հալլէրինտէն, քէօրէքլէրին ճինսինէ կէօ-րէ, սէնէվի պիրէր մըգտար վէրկի ալընա-սընա, վէ Եօթէտէ պէրուտէ սահալսիլ պու-լունան քէօրէքլէրին տէֆ օլունմասընա, Բուսիա տէվլէթի թարափնտան գաբար վէ-րիլտիկի, Իթթըրսպուրէ զազէթալար հալա-տիսաթընտան տըր :

Հու խուսուսուն իճրասընըն Խաթանպօյ-

տա տախի կէօրիւմէսինէ, հէր քէս արզու-քէշ պունունմուշ, վէ պիր սէնէսէն պէրու-էօյլէ պիր թասմիմաթ հալաթիսի վուգու պունմուշ իսէտէ, Էսէֆ իտէրիլ քի, հէ-նուզ իճրասը կէօրիւմէմիշ տիր :

Խաթանպօյա շու իսլահաթըն իճրասընա տայիր, պիզէ հիւ պիր կիւճիլէք պունուն-մատըլը թագտիրտէ, էն միւշթիլ իսլահաթ-լար սըրասընա կէջէրէք, պէօյլէճէ գալմա-սը, վէ իպատուլահըն ճիհէթ պէ ճիհէթ զարարըն մուճիպ օլմասը, տօղըրուսու թէաճ-ճիւպէ շայան տըր :

Վէօրէքլէրին սայիր կիւնա զարարարընը պէր թարաֆ իթտիկիմիլ թագտիրտէ, ա-տապ ու թէրպիյէյէ թօգանըր պիր խուսուս վարտըր քի, հաճիլլէր իլէ հօճալարըն, վէ խու-սուսիլլէ տինտար վէ սօֆուլարըն, նազարը տիգգաթլարընը զիյատէսիլլէ տալէթ իլլէ-սէ սէզա տըր. Լանի տիմէք իսթէրիլ քի, սօգազարտա քէօրէքլէրին չիֆթիլլէլլէրի, տայիմա պի կիւնաճ չօճուգլարըն մէրապ վէ զէվլէրին տալէթ իլլէտիկինտէն, Էթրաֆ-լարընա թօքլանարագ, սօբալար վէ թաշար-իլէ զէվալլը հայլանլարա վէրտիլլէրի ազապ վէ տայագ շէօյլէ տուրսուն, քէնտիլլէր տա-լի ատապ ու թէրպիյէյի զայպ իթմէքտէ-տիրլէր . . .

— Վարիս լօգանթալարընտան պիրիսինտէ, խրտմէթի գարընըն պիրիսի, քէնտի մա-տամասը խասթա իքէն Լանընտա պունուն-տուղունտա, հէր նասըլ իսէ շագա օլարադ մէրգումէ խրտմէթիյէ, Էօլտիլքտէն սօնրա կէլիպ քէնտիսի իլէ կէօրիւշէճէյինի, վէ ումուղարըն սըջըրսյարագ շագալաշաճաղը-նը սէօյլէմիշ պունունուր. վէ արատան ալ-պիր վագըթ կէլտիքտէ, մէրգումէ վէֆաթ իտէր, վէ աճագ խրտմէթէրա, մուլթագա մատամասը քէնտույէ կէօրիւնէճէքտիր, վէ ու-մուղարընա սըջըրսյարագ տըր իթիգատը պա-թըլը քէնէսինտէ պունունմագտէ իքէն, իգ-թիլլէր հալ պիր կիւն լօգանթա տէրունին-տէ վագը պիր գարանըգ մալգէնէ ինմէ-տէ պունունուր, վէ պիրտէ ումուղունա պի-րիսի սըջըրտըլըն տույար, վէ գօրգուսունտան քէնտույի շաշըլըր, չաղըրըր, պաղըրըր, վէ աճէլլէթէն եօգարու գօշար իսէտէ, շիտէ-թի խէվիլինտէն նաշի սինիլլէրի չէքիլմէյէ պաշլար, վէ ազըպէթէրա վէֆաթ իտէր, վէ ումուղունա սըջըրսյանըն իսէ մատամասը օլմայըպ, իլլա պիր քէտի օլուղու անլա-շըլըր :

Հու պիչարէ գարընըն, Էալընը քէն-տի պաթըլլէյիլլէթինէ գուրպան կիթմիշ ի-տուկի ալիքէտըր տըր. զիրա պու ալէմտէ, թէսալվուր պօղուգլուղու վէ թէսսիլի կի-պի գուլվէթու հիւ պիր շէյ օլմամալ Սիլ-լէթիլլէրտէ իսէ, խուսուսիլլէ թաշարար-տա, գարըլարըն վէ չօճուգլարըն գաֆա-

լարը իշխնոտ, փէնա, եալան, վէ միւհ-
լիւք թէսազվուրարտան չօգ հիշ պիր շէյ
հօգ տուր տէնսէ սեղա տըր. վէ շու եիւզտէն
իսէ, սէնէտէ պիւնէրճէ պիւնէրէկեանն իլ-
լէթ գաղանմագտա օլտուգլարը, վէ էճէլէ
գուրպան կիթտիլէրի պի իշթիպահ տըր:

Թաշրալարըն էքսէր ժահէլէրինտէ մէք-
թէպ, մէտրէսէ, վէ ալիմէր պուլունմատը-
ղնտան, թապիսթիլէ չօճուգլար հէր թէ-
սազվուրու անա պապա վէ պիսիւքէրինտէն
ալմագտա տըրլար. վէ պիսիւքէրի իսէ, ճին-
լէր, շէյթանլար, վէ բէրիլէր էքքէրարը պա-
թըլէթիլէ միւլէմմա պուլունմագտա տըրլար.
չիւքի էօնլէրինտէ պուլունմա ալիմէրի, հա-
քիմէրի, հէքիմէրի, վէ ֆիլէսօֆլարը, ա-
ռաջնորդլար իլէ բաբալարը տըրլար, վէ օն-
լար տալի, ալէսսէվիլէ լալըղըլա եաղմագ
օգուլմագ պիլմէտիլէրի շէյլէ տուրսուն, է-
կէր տէօրթ բարչա քիթապ օգուլուպ, վէ
ճիւզիճէ քիթապէթ իւզէրիճէ ֆիքր ու զիճն
եօրմուշլար իսէ, օ տալի պիւթիւճիւլէք,
պագըլըլագ, թըլըսըլմըլըլագ, վէ էֆտունճու-
լըլագ էքքէրար վէ իթիգատընտան իպարէթ
պուլունմուշտուր:

Թօհաֆը շուրասը տըր քի, Լստուածա-
շունչ իլէ Լւետարանըն պաղը պահալարը
հաղգընտա, հէր քէսին զիճնի պօղուլուր
գօրգուլուլա, աղըլըլը բուհպանլար «օլթարը
իթիգատլարա սաղըն ինանմայասընըլ, զիւրա
եալանտըրլար» տիմէյէ իճթիւրաղ իթմէքտէ,
վէ սիւքիւթ իւզըն կէչմէքտէ տիւլէր:

ԶԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԵԼԻՅԵ

Լէվնթ Էէրալտ նամ Ինկիլիզ զա-
գէթասընըն գալվինճէ, Ըամ վալիսի Ըիր-
վանի զատէ տէվլէթլու Եհէմմէտ փաշա հաղ-
րէթլէրի, Լաղըլուլու շէհրի մագարըր հիւ-
քիւմէթի օլարագ, թախսիս օլունմագ Բիւր-
տիսթան վիլայէթի վալիլիլինէ նասպ պոյ-
րուլուպ, Պէյրուլթ միւթէսսարըրուֆու իւուր-
շիտ փաշա հաղրէթլէրի տալի, քէնտի եէր-
լէրինէ թայլին պուլուլուլաճագ տըր:

— Իճալը տէվլէթի Լիլիստէն աթու-
ֆէթլու Լճմէտ Վէֆիգ էֆէնտի հաղրէթլէ-
րի, պէշ պին զուրուշ մասալ իլէ թէգաիւտ
պուլուլուլու տուր:

— Էէրզէկօվին օրտոյու հիւմայունու միւ-
շէրի Լաօմը Գիւլլի փաշա հաղրէթլէրինին
սըր քեթաթիլէրի իլլէթլու Լիստան Ըալիօր
էֆէնտինին, կէչէն ճիւմա կիւնիւ տէր Սաա-
տէթէ ալտէթլէրի իշիտիլմիշ տիւր:

— Իւմէրայի պահրիլէտէն Լաօհէմ փաշա
հաղրէթլէրինին զիւրի գուլմանտասընտա օլա-
րագ, Ըէրպուրկտա պուլունմա տօնանմայի
հիւմայուն սէֆինէլէրինին, Տէր սէատէթէ
կէչմէլէրինէէմր օլունմուշտուր:

— Լաօրպա զագէթալարընտան պաղըլա-

րընտա օգուլունտուղունա կէօրէ, տէվլէթի Լ-
լիլի եիւզ միլիլոն ֆրանգըլգ պիր եէնի իս-
թիգարաղ տահա իտէճէք իմիշ:

Պու հալապիս պուրաճա թէվաթուր պուլ-
մուշ օլմատըղընտան, պիղճէ բէքտէ ինանը-
լըր պիր շէյ տէյիլ տիւր:

— Իւմէրայի Սըսըրիլէտէն Լուրշիտ
բաշա հաղրէթլէրի, կէչէն բաղար կիւնիւ,
Սըսըր վաբօրլարընտան պիրիսի իլէ, տէր
Սէատէթէ կէվիշ տիւր: Լէվանտ Էէրալ-
տըն գըլասընճա, միւշարիլէյ հաղրէթլէ-
րինին շու կէլիլէրինտէն մագսէտ, Սիւվէ-
յիլ պէլինէ տայիր պիր մատտէ իշին իմիշ:

— Սըսըր սէվահիլէրինտէ պուլ էսնալէր-
տէ շիտտէթլու ֆուրթուշալար վուգու պուլ-
մաղին, Իսքէնտէր պօղաղը եաղընլարընտա
քէօմիւր հուլուլէլի Սիմա նամ պիր Ինկի-
լիլ կէմիսի զարգ օլմուշ իսէտէ, տէրուլինտէ
պուլունմա կէմիլէրին գագըթուլուլու օլ-
տուգլարը, Իսկէնտէրիլէտէն եաղըլմըլ տըր:

— Ֆիւլայիտի (Սմանիլէ վաբօրլարընըն
քեթաֆէյի գալիտան, թայլիքէ, աճէնթօ,
վէ մէմուրին ու խատէմէյի սայիրէսինին եէր-
լէրինէ, (Սմանիլէրտան իսթիստամ գըլըն-
տըղը, հալապիսաթըլ տալիլիլէտէն տիւր:

— Սիւվէյիլ գանալընը աշտըրան գուլմա-
նանըն բէյիսի Ս. Ֆիւրտինանտ Լէսէիս,
գանալը մէլլէրի հաղգընտա վուգու պուլ-
լան պիր միւղաքէրաթ իշին, պիր գաչ հաֆ-
թատան պէրու Իսթանպուլտա արամ իթ-
տիքտէն սօնրա, բէնչէմպիհ կիւնիւ Իսքէն-
տէրիլէ ճանիպինէ ալտէթ իթմիշ տիւր:

— Իլմիւրտէն եաղըլտըղընա կէօրէ, շէհրի
մէլլէրիտէ թապ ունէշ օլունմա Լաօհէմ
նամ ֆըրանսըղճա զագէթանըն սահպիլ վէ
մուհարրիլի պուլունմա Ս. Եօլէֆ Բօրսի
նամ զաթ, պիր նիւզուլ խապէթիլիլէ ֆիւճ-
ճէթէն վէֆաթ իթմիշ տիւր:

ՄԱՐՄԱՆ

Սահէլլի մէլլուր խանէտանընտան
հաճի Գիւրգաղա Սուրատեան, մուսիսէ-
րէն օրատա, քէնտի իգամէթի իշին պիր կիւ-
զէլ գօնագ ինշա իթտիրիլ, վէ ֆալիլա-
սըլլա րահաթ իթմէքտէ պուլունմուր իսէտէ,
պիր գաչ սէնէտէն պէրու օրատա պուլունմա
ասպիլի շահանէնին խապէթալարը, սայիր
մահէլլէրտէ գայըլմագտա իքէն, հէր նէ նի-
լէթ վէ զարագա մէպին իսէ, մէլլէրի աա-
քիլին հէքիմի օլան, վէ էճնէպիտէն պուլ-
լունմա պիր զաթ, միւթէսսարըր իւշա հաղ-
րէթլէրինէ իֆատէ իտէրէք, վէ խապէթալանէ
իշին բէք միւնասիպ տիր տէյէրէք, միւմա-
յիլէյ Գիւրգաղանըն ճէտիտ գօնաղընըն
պօշալթտըրըլլա խապէթալանէ օլմասընը ար-
ղու իտէր. միւթէսսարըր իւշա հաղրէթլէրի
թարաֆընտան տալի, մէրուլմ հէքիլին իս-
թիտասընա միւսաատէ օլտուղունտան, քէյ-

ֆիլէթի հալ Սուրատեանա խապէր վէրիլի
վէ Սուրատեան տէվլէթէ կիւճիւք օլ-
մայըպ, քէնտի խանէսի կիպի պիւնէրճէ խա-
նէ հաբօրապիլէճէյիլին, վէ քէնտի խա-
նէսինտէն պաշգա, եիւզլէրճէ միւքէլլէթ Իս-
լամ գօնագլարը պուլունտուղունու, վէ
քէնտի խանէսին, չայէյի աալթէթվայէյի
Ըահանէտէ, տէյիլ խապէթալանէ եաբ-
տըրմագ, իլա պիլլաթ րահաթ իթմէք իշին
իպնա իթտիրմիշ իտուկինի պէյան իտէր ի-
սէտէ, աալթէթ վէ հագգանիլէթ պէր թա-
րաֆ օլունմարագ, վէ զապիլիլէր իրսալ գը-
լընարագ, Սուրատեանըն ֆալիլաթը վէ էշ-
եասը ճէպրի սօգաղա տէօրտիւրիւլէր, վէ
եէրլէրինէ խապէթալար տօլտուրուլուր, վէ
տօրթօր էֆէնտինին նէֆասինիլէթի իճրա-
յէ կէլտիկինտէն կիւլմէյէ պաշալար:

Սուրատեան էյլէ պիր ինսանիլիլէթ վէ
մէտէնիլիլէթին պիւսպիւթիւն մուղայիրինտէ
պուլունմա պիր հագգարէթ պիր տիւրլիւթէ-
համիւլ իտիմէտիկինտէն, աթընա պիւսիկի
պիրլէ տօղըլու Էալէպէ կիտէր, վէ Լաօմը
բաշա հաղրէթլէրինէ վուգուի հալի արգ ու
իֆատէ իտէր. վէ միւշարիլէյ հաղրէթլէրի
Սուրատեանըն հուգուգ ու նամուսունուն
հըֆղ ու վիգայէսի նիլէթի մէմուլհէսիլլէ,
խանէսինին եինէ քէնտուլէ թէրք օլունմասը
ղըմընտա, Սարաշ միւթէսսարըրը հաղրէթ-
լէրինէ, վէ գօմանտար պին պաշընա պիր
գաչ տէֆա նամէլէր եաղար իսէտէ, հէ-
քիմ էֆէնտի ինանընտան շաշմագ իսթմէ-
տիկինտէն, թահրիւթը մէլլուրէ պիլա իճ-
րա գալըր: Պունուն իւլէրինէ քէյֆիլէթի
հալ, պա միւղաքէրէ տէվլէթլու Ըամ վա-
լիսի հաղրէթլէրինէ պէյան օլունմուր, վէ գար-
շըլըգ, սէրիան խապէթալար պօշալթըլարագ,
մէլլէրի խանէնին եինէ սահպիլինէ թէսլիմ
օլունմասընա տայիր պիր շէտիտ էմիրնամէ
վիւրուտ իտէր: Սուրատեան էմիրնամէյի ալ-
տըղը պիրլէ Սարաշա գօշար, միւթէսսարըր
բաշալա թագաթիմ իտէր. անինտէ խանէսինի
պօշալթըլպ քէնտուլէ թէսլիմ օլունմուր, վէ
շու սէպէպ իլէ, պաշալարըն խանէսի պօ-
շալթտըրըլմագտան սարֆը նաղար իլէ, հիւ-
քիւմէթ գօնաղընըն պիր թարաֆընտա պիր
խապէթալանէ թէրթիպ օլունմուր: Սուրատե-
ան սայէյի շահանէտէ, եինէ տիւշմէնլէրի-
նէ նիսպէթ քէնտի խանէսինտէ րահաթ իս-
տէր, վէ նամուս ու զարար զիւյան տա-
վասընա տալի գալըլըլըր:

Ըամ վալիսի տէվլէթլու Ըիրվանի զա-
տէ Սէհմմէտ բաշա հաղրէթլէրի թարա-
ֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլան շու աալթէթ
վէ մէտէնիլիլէթ — բէրվէլիլէք, հատտէն զի-
յատէ շիւքրանիլիլէթէ շայան պուլ-
լունտուղունտան, վէ Սուրատեանըն ճէպրի
խանէսի պօշալթըլպ վէ ֆալիլաթը տիւշարը
աթըլմասընտա, միլլէթիմիլ պիլաթընա
պիսիլէք պիր հագգարէթ կէօրիւլիլէ օլտու-
ղունմա (չիւքի ալէսսէվիլիլէ պէյլէ հա-

գարեթը Դեմոստրատ Էճնէպիլէթ թարա-
ֆրոստան պաշտօնա Հայկարա օլունմագտա
տըր Դ, միջէթ սըֆաթըլա խաւսէթէն շիւք-
րանիյնէթի ածիզմնէմիզի իզհար խտէրիզ :

Սուրառեան Վեորգ աղանըն շու իշթէ
կէօթէթթիթթիթի Զէնապ վէ Զէսարէթ ու
ղայրիթ, տօղրուսու մէտհ ու սէնայա սէ-
ղա տըր, զիւրա, էկէր նիչէ գօրիագ վէ վի-
ճուտի բիս առեմէր կիպի պիթիսի օլմուշ օլ-
սա խտի, « Կէ Եսարայրմ, Զէպրի էվիմի
պօշալթթըլար, Տիչ Տիւքիւմէթ իլէ պաշա
շգրըլմը մը, պիւյիւք առամլարըն գօլու պիւ-
քիւլէր միւ . . . » տէյէրէք, սիւքիւթ իլէ
րէզալէթի իրթիքեապ խտէր օթուրուր, վէ
գարշընտաթիլէրի սայիր կիւնա թէղալ-
լում վէ թէսալլութունա, տահա զիյատէ
սէպէպ վէրիւր խտի. հալպու քի Սուրառեան
էջլէ եարմայրպ, հուգուգ իտաաաւընըն նէ
պիւյիւք պիր շէյ օլտուղուն, վէ հագգանիյ-
նէթի Տէր շէյէ զալէպէ իտէճէկին, վէ պու-
ալէմտէ տէվէտէն պիւյիւք ֆիլ վար իտուկին
պիլմիշ, չալըշմըշ, վէ հէմ քէնտի հուգու-
գունու գազանըշ, վէ հէմ տէ առալէթի
սալթանաթը Սէնիյնէնի երիկն կէլմէսինի
մուճիպ օլմուշտուր :

Պու մատտէտէ էսէֆ իտէճէք պիր քէօշէ
վար տըր քի, Տէր վագըթ սէյլէտիկիմիզի,
Եանի Դնատուր էհալիսի, էյլէ Տէր իւմիտինի
Դաթրիքիսանէ իւզէրինէ գօշարագ ալպանմա-
մալը, իլլա քէնտի պաշընըն չարէսինի քէն-
տի տիւշիւնէրէք, միւմքին օլտուղու հալտէ,
տօղրուտան տօղրուշա, տայիմա հիւքիւմէթ
միւրաճաաթ իթմէլի տիր, տէյի նասիհաթ
վէրմէմիզի, գաթ պէ գաթ թապիգ իթմէ ք-
տէ տիր. շէյլէ քի, շու մատտէ հագգընտա
Դաթանպօլտա Դաթրիքիսանէմիզ վար տըր
տէյէրէք, Սարաշտան 4 տէֆա, Եանի պի-
րինճիսի դէկտմմեր 17 տէ, իքինճիսի 21
տէ, իւշիւնճիսի 26 տա, վէ աէօրտիւնճիւ-
սիւսիւ յունվար 2 տէ, արզ ու իֆատէ օլուն-
մուշ իսէ տէ, տէյիլ պաշգա պիր իճրա կէսր-
մէք, հաթթա իքի սաթըրտան իպարէթ պիր
թէսէլլի մէքթուպու տալիս ալամատըլարըն-
տան, քէք մահգուն օլմուշար տըր :

Թէքրարէն սէյլէրիզ, անգարիա սուրէ-
թիլլէ, վէ հաթթատա պիր տէֆա թօքա-
նան Սարաթիւնտան, պունտան զէյատէ
պիր շէյ պէքլէմէք տիվանէլէք տիր . . .

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի կիւն ընդհանուր ժողով թէ-
ճէմիւ իթմիշ, Երուսաղէմ բաթրիյի Եսայի
թրքաղան հաղրիթլէրի տալիս հաղըր պու-
լունտուգլարը հալտէ, գանուննամէնին սա-
յիր պէնտէրի իւզէրինէ տալիս մէքաթէրէ օ-
լունմուշ վէ պիթմիշ կիպի օլտուղունտան,
ուամըլը քի կէլէճէք տէֆա թէլմիլի օգու-
շուր, վէ էքսէրիյնէթի տրաթ իլէ թաաաիգ

օլունուր, վէ Դնգհանուր ժողով պիրաղտա
ուամմ միլէթին իսլահը հալի չարէսի իս-
թիհասալի իւզէրինէ տիւշիւնիւր վէ սարֆը
էվգաթ իտէր :

Վազաա Երուսաղէմ վանքընըն պիր իյի
վէ ֆայիտէլի հալտէ պուլունմաւընը արզու ի-
տէնլէրտէն օլտուղունմուգտան, պուլունմաւ-
մէնին էլլէմիյնէթի թանըրը, քաքին էօ-
թէտէ էլլէմտէն էլլէմ պուլունտուղու հալտէ
շիմտիյէ գատար հէմալն հիւ տիգգաթ օլուն-
մատըլընտա ինքեար իտէմէյիլ :

Սուամմ միլլէթիմիլլին սէֆիլ հալի, վէ
Դաթրիքիսանէմիզին աճընաճագ սուրէթտէ
կիտիլի մէյատանտէ իքէն, Եալընըլ պիր Ե-
րուսաղէմ վանքընը արզ կէլմէմիլ, վէ իւշ
սէնէտէն պէրուպու մէրթէպէ էհէմմիյնէթ
վէրմէմիլ, պիլլէ, էվլինի Եանկըն սարմըշ
օլուն պիր առեմէն, Տէր պիր շէյի պըրագըլ-
տա, Են քիւքիւք պիր շէյի գուրթարմայա չա-
լըշմաւընա պէնգէմէքտէ տիր. Լաքին պուն-
տան սսնրա պիր գաշ միւհիմմ մէսէլէր իւ-
զէրինէ տալիս միւզաքէրպէ ալընաճաղընը,
Դաթիս իլէ Եաշար վէ թէսէլլի օլունուր :

Լալթամարըն ալլա-Եր կաթիլիկոսունու
քննէլ իթմէք իւզլըն թէրթիպ օլունան գօ-
միսթանտան հէնուղ պիր խապէր ալընամմըշ
տըր. ֆէգաթ մէրգուլուն զաթէն միրի իշ-
լէրինէ կիրիլիպ, Երթիղաթար ալմագտա պու-
լունմաւը հասէպէրէ, Տէր նասըլ իսէ, պիր
մահէլլին էհալիսինէ պէյլէք իշին օտուն վէ
քէսմիւր կէթրթմիլ, վէ պէտէլլի պէյլէք-
տէն ալմըշ օլտուղու հալտէ, 80 պին դուրուշ
գատարընը իւզէրինէ կէլիլիպ, ֆուգարանըն
հագգընը իպթալ իթմիշ օլտուղունտան, ֆու-
գարանըն Սանա տէօթիւսիւկիւ, վէ հիւքիւ-
մէթէ արզուհալար թագտիմ իլլէմիշ իտուկի,
օրատան կէլէն մէքթուպարտա օգունմուշտուր :

Կրօնական ժողով, քէնտի վաճիպէյի զիմ-
մէթինի թանըլարագ, սամանը պուլտայտան
այըրսատա, զէվալլը էհալի էյլէ իթիլլամճը,
գապագճը, սօղան սարմընագճը, վէ մատրա-
պալ Եպիսկոպոսարտան, վէ վարդապետէր-
տէն գուրթուլսա, իյի օլմալ մը աճէպ . . .

Կէ պիւյիւք հիքմէթ, միլլէթիմիլլտէ կէօ-
րիւլէն Եիւզտէ տօգսան տօգուլ գապահա-
թըն սահիպի լուհպանլար տըր տէյի թէլէք-
քի օլունմագտա իքէն, Եիւզտէ պիրիսինին տա-
լի իլամ կիլտիկի, վէ ճէզա չէքտիկի կէօթիւ-
լէմէքտէ տիր . . .

Պու տէֆա Պիլանտէն ալընըմըլ
միլլէթէ հալաաիլէր էսէֆէնիլ տիրէր.
զիւրա Տէր ճիհլէլէ ճէհալէթ վէ սէֆալէ-
թին հիւքմ իթմէքտէ օլտուղուն շէյլէ տուր-
սուն, Տէր Յօվսէյի տէնիլլէն պիր քահանայ
տալիս, քիլիսէմիլլէ մուղայիր սուրէթտէ պիր
գաշ պսակլար Եալմըշ, վէ առաջնորդարը
իլլիթէրէք փիլոնունուն ալընամաւընը Էմը իթմիշ
իմէտէ, մէրգում քահանայ փիլոնունտան
վալ կէլմէյիպ, վէ պիր թագըմ քիւքիւլէր
տալիս իթմիքտէն պաշգա, Եէնիտէն օրէնքէ

մուղայիր պիր պսակ տահա իթմիշտիր :

Պիլ Կրօնական ժողովուն իհմալ վէ իգթի-
տարսըլըլընը կէօթիւկիւմիւղտէն, պէյլէ
շէյլէրի Եալմագտան հէման իքրահ իթմիշ
կիպի իսէք տէ, զէվալլընէհալիմիլլին առապ ու
թէրպիյէտի տիւմնի քէնտի էլլէրինէ թէսլմ
օլունմուշ օլուն լուհպանլարըմըլ թարաֆըն-
տան, զուհուլա կէլմէքտէ օլուն վուգուաթ-
լար, ունուլմագ արզու իթմիկիմիլլէ էլլէմ ու
քէտէրլէրի Եէնիտէն Եէնիյէ ույանտրլմագտէ
օլտուգլարընտան, արալըգ արալըգ պէյանընա
մէճպուր օլմագտայըլ :

Պունտան էվլէլէրիլ արագատա Չիլիշ-
կէլէք Հայկարընըն սէֆիլ հալլէրինի պէյան
իլլէմիշ խտիք. իլլիթիկիմիլլէնէզարէն, օրա-
սը տալիս Դարբուլ վիճակընա մէրպուլ օլ-
մուշ տուր. տիմէք տիր քի, Լըթ. Լհարոն
վարդապետ ճէնապլէրի, Եաղընտա շու ֆէ-
նալըլարըն տէֆի չարէսինէ հիմմէթ իտէճէք
տիր :

ՍՈՒՑ ԵՊԻՍԿՈՒՍ

Ս. Վրիգոր պատուելի թէլլէլի օլուպ,
ալսարհաբառ ոտանաւոր օլտուղու հալտէ,
Կ8 սահիֆէտէն միւրէթթէպ, Կիւլէլ պիր
րիսալէճիք տիր պու: Սէլքիւր րիսալէտէ Եա-
լանճը աղգասէրլէրէ, վէ պաղը պէտ ալսալգ-
լարա գարշը տիգգաթէ շայան սուրէթտէ
սէյլէյիլլէր պուլունմագտէ օլուպ, քիթապ-
ճը տիւքքեանլարընտա 2 շէր դուրուշա սա-
թըլմագտա տըր :

Կէլէնլէրտէ Ս. Երուսաղէմ միաբա-
նութիւնու աղապընտան Լըթ. Սէֆէրեան
Սիմէօն վարդապետ, վաթանլարը օլուն Կէյ-
վէ ճանիպինէ զիյարէթէ կիթաիկիտէ, Իզ-
միտին Վերծանութեան թոնգարանընա տա-
լի զիյարէթ իտուպ, հիւնի ալտէթիտէ,
մէլքիւր թանգարանըն, խալլի միւտտէթտէն
պէրու, Իզմիտ էհալիսինէ, էմրի գրաաթ զըմ-
նընտա պէյլիլլէ իրտմէթէրտէ պուլունտուղուն
կէօթէրէք, թէլլիլլէ զայրէթ նիլլէթիլլէ,
Ս. Երուսաղէմ վանքընտա թապ օլունմուշ
օլուն քիթապլարտան պիր գաշ զըթա թան-
գարանը մէլքիւրէ կէսնտէրմէք վատ իթմիշ,
վէ Երուսաղէմ Դաթրիգի ամենապատիւ Տ.
Եսայի Սրբապան հաղրէթլէրինէ իֆատէ իյ-
լէմիշ օլմաղին, Սրբապան Պատրիարք հայր
հաղրէթլէրի թարաֆընտան տալիս 17 զըթա
քիթապ մէլքիւր թանգարանա իհսան պուլ-
լուլմուշ, վէ շու խուսուս Իզմիտ թարա-
ֆընտան թարաֆըմըլա թէպլիլլէ իլէ իզհա-
լը թէլէքրիւր օլունմուշ տուր :

Իզմիտ առաջնորդու Վեր Տ. Ստիփան
Սրբապան հաղրէթլէրի, էլան քէնտի վիճակը-
նըն պիր գաշ գարիյլէրինտէ քէլթ իւ կիւ-
զար իթմէքտէ օլտուղունտան, շիմտիյէ տէ-
կին Սահանագրութիւնուն նէ պիրինճի հը-
րահալը լայըգը վէլէ իւզրէ, վէ նէտէ ի-
քիթճի հրահանըլը Իզմիտտէ վէ վիճակընտա
իճրա օլունապիլլիտիլլէ :

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԵՆՈՍԵԱՆ

ՍԱՀԻՊ ԴԱԶԵԹԱ ՎԵ ԹԱՊԻՍԱՆԷ
Յ. ՍԻՆԱՍԵԱՆ